

УДК 502.34

Грунтова В.Ю., асистент кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна

МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПИТАНЬ В РАМКАХ ПЛАТФОРМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Електронна демократія (е-демократія, віртуальна демократія) – форма суспільних відносин, за якої громадяни та організації залучаються до державотворення та державного управління, а також до місцевого самоврядування шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій в демократичних процесах [1].

В рамках програми EGAP («Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади») в Україні створено **Єдину систему місцевих петицій** (режим доступу: <https://e-dem.in.ua>), яка виконується Фондом Східна Європа та Фондом Innova Bridge у партнерстві з Державним агентством з питань електронного врядування. Цільовими регіонами для реалізації програми вибрані Вінницька, Волинська, Дніпропетровська та Одеська області.

Програма спрямована на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, які допомагають вдосконалити якість врядування, покращують взаємодію влади та громадян, а також сприяють розвитку соціальних інновацій в Україні.

Головними завданнями програми є: формування та впровадження кращих стандартів е-урядування та інноваційних практик, які покращують якість послуг та доступ до інформації для громадян; підвищення прозорості та підзвітності органів влади завдяки застосуванню ними нових технологій; зміцнення ролі громадянського суспільства та просування е-демократії; сприяння інклюзивному діалогу з питань формування політики е-врядування та е-демократії, який бере до уваги інтереси та потреби регіонів та ін. [2].

Тематичні категорії, за якими можливо подати онлайн-звернення: благоустрій міста та будівництво; екологія; економіка та фінанси; житлово-комунальне господарство; земельні відносини; освіта; охорона здоров'я; охорона правопорядку; промисловість та підприємництво; сім'я, молодь, діти; соціальний захист та охорона праці; транспорт та дороги; інші.

В рамках зазначеної платформи електронної демократії громадяни можуть звернутися до органу місцевого самоврядування з електронними петиціями через офіційний веб-сайт органу, якому вона адресована, або через веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції. Подання та розгляд петицій здійснюється відповідно до вимог статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян».

В електронній петиції має бути викладено суть звернення, зазначено прізвище, ім'я та по-батькові автора (ініціатора) електронної петиції, адресу електронної пошти. На веб-сайті відповідного органу або громадського об'єднання, що здійснює збір підписів, обов'язково зазначаються дата початку збору підписів та інформація щодо загальної кількості і переліку осіб, які підписали петицію. Відповідальність за зміст електронної петиції несе її автор (ініціатор).

Електронна петиція оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування або на веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій, протягом двох робочих днів з моменту її подання автором (ініціатором). У разі невідповідності електронної петиції встановленим вимогам оприлюднення такої петиції не здійснюється, про що повідомляється автору (ініціатору). Дата оприлюднення електронної петиції на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування або на веб-сайті громадського об'єднання є датою початку збору підписів на її підтримку.

Електронна петиція розглядається за умови набрання на її підтримку підписів протягом

трьох місяців з дня її оприлюднення у кількості, що відповідає адміністративно-територіальній одиниці, де проживає автор (ініціатор) звернення: до 1 тис. жителів – не менше ніж 50 підписів; від 1 тис. до 5 тис. жителів – не менше ніж 75 підписів; від 5 тис. до 50 тис. жителів – не менше ніж 100 підписів; від 100 тис. до 500 тисяч жителів – не менше ніж 250 підписів; від 500 тис. до 1 млн жителів – не менше ніж 500 підписів; понад 1 мільйон жителів – не менше ніж 1000 підписів.

Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на свою підтримку, розглядається як звернення громадян відповідно до зазначеного вище Закону. Електронна петиція, яка набрала необхідну кількість підписів протягом установленого строку, надсилається на розгляд громадським об'єднанням органу, якому вона була адресована. Про підтримку або не підтримку електронної петиції публічно оголошується на офіційному веб-сайті місцевої ради.

Розгляд електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду. Відповідь на електронну петицію оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, не пізніше наступного робочого дня після закінчення її розгляду, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) електронної петиції та відповідному громадському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції. У відповіді на електронне звернення повідомляється про результати розгляду порушених у ньому питань із відповідним обґрунтуванням.

У разі визнання викладених в електронній петиції пропозицій доцільними для реалізації, органом, якому вона адресована, приймається відповідне рішення щодо напрямків виконання даного звернення в рамках своїх компетенцій [3].

Отже, в умовах ефективного функціонування віртуальної демократії кожен може брати участь у двосторонньому інтерактивному зв'язку із державою та розраховувати на відповідний відгук з боку органів влади.

В якості прикладу особистих ініціатив екологічного спрямування у вигляді онлайн-звернень може слугувати подана на сайт громади міста Дніпро електронна петиція про заборону пластикових квітів та вінків на кладовищах (режим доступу: <https://e-dem.in.ua/dnipropetrovsk/Petition/View/1024>).

Мета даної петиції полягає в тому, щоб привернути увагу громадськості міста до актуальної проблеми охорони навколишнього природного середовища – забруднення довкілля штучною пластиковою ритуальною атрибутикою, яка завдає значної шкоди природним компонентам (негативного впливу зазнають атмосферне повітря, ґрунти, підземні води тощо) та може бути небезпечною для людини. Проблема засмічення місць поховання пластиковими квітами та вінками ускладнюється тим, що поводження з такого роду відходами певним чином не узгоджене та не має відповідного законодавчого регулювання. За умови набрання петицією необхідної кількості підписів на її підтримку можливе вирішення цієї нагальної проблеми шляхом прийняття необхідних адміністративних рішень.

Таким чином, маючи на теперішній час можливості електронної «взаємодії» громадян з органами влади, важливо приймати активну участь у розвитку місцевого самоврядування, формуванні та реалізації державної політики за прозорими процедурами, а також відстоювати свою громадянську позицію щодо різних напрямків людської діяльності з метою прийняття важливих рішень у сфері сталого функціонування та інноваційного розвитку рідного міста.

Список літератури

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 р. № 797-р «Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації» / [Режим доступу]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80>.
2. Про проект / [Режим доступу]: <https://e-dem.in.ua/dnipropetrovsk/Home/About>.
3. Нормативно-правова база / [Режим доступу]: <https://e-dem.in.ua/dnipropetrovsk/Home/LegalBase>.